

Los Sometent

DIARI CATALANISTA D'AVISOS Y NOTICIAS

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

REUS, Dilluns 13 d' Abril de 1903.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

A la Administració de aquest diari y en las principals lli-
nerias d'aquesta ciutat y de fora.
A Barcelona: Kiosco del Sol Rambla de las Flores.
No's retornan los originals encara que no's publiquin.

ANY XVIII ♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦ NUM. 4.542
Redacció y Administració: Arrabal baix Jesús, 4.

Reus, un mes. Ptas. 1'25
En provincias, trimestre. Ptas. 3'00 —
Extranjer y Ultramar. Ptas. 4'00 —
Anuncio, á preus convencionales

PASTILLAS SERRA: Son las mellors pera curar la TOS

y totas las malalties del aparato respiratori, porque modifican las mucosas, facilitan la espectoració y fan desapareixe en un sol dia la opressió del pit y l'ofech.

Se poden pendre sense cap perill porque no contenen opi ni morfina.
En venen á casa del autor, FARMACIA SERRA, Arrabal de Santa Ana núm. 80, devant del nou casal del Banch d'Espanya y FARMACIA NOVA de don Napoleón Batalla, ex-Portal de Jesús.

AIXAROP DE HIPOFOSFITS CLIMENT

LA LLEGÍTIMA MARCA «SALUD»

Senyors Climent y Companyia.—Tortosa.—Molt senyors meus: Haventse presentat á la meua clínica la Sra. D. N. N. afecta de Cloro-anemia, en irregularitat en la menstruació, manca de gana y de forsas, vaig prescriureli l'Aixarop Climent marca SALUD, y foren assombrosos los resultats, donchs, en poch temps cobrá apetit y forsas y se li regularisaren las regias.—Dr. Letamendi.
Senyors Climent y Companyia.—Tortosa.—Molt senyors meus: Lo nen X. de tres anys, sofria desde més d'un any de una escrófula crònica. Cansat d'agar sense cap resultat cuantas emulsións y reconstituyens se preconitzan pera aquestos cassos, vaig ensajar los Hipofosfita Climent, trobant consol lo pacient ja en lo primer frasco y molt prompte la curació completa.—Dr. Letamendi, Catedratic de Barcelona.
Exigeixis lo llegendim Aixarop Climent SALUD, unich aprobat per la Real Academia de Medicina de Barcelona, puig s' en expén altre del mateix nom.

PERE BANÚS

METJE-CIRURGIÀ - Dentista

Practica totas las operaciones de la boca: avulsions, ablasions, recseccions, etc.—Reb tots los dias.
DENTADURAS de tots los sistemas. Paladars artificials y contensius pera las fracturas de la mandibula.
Plassa del Castell 1, 1er.—REUS

LLIBRERIA DE TOST GERMANS

ARRABAL JESUS BAIXA

ULTIMAS NOVELAS LITERARIAS!!

BIBLIOTECA POPULAR DE "L'AVENÇ" A 50 CENTIMS VOLÚM

Obras de Guimerá, Rusinol, Oller, Verdagué, Iglesias, Gener, Massó y Torrents, Catalá, Bassegoda, Colomer, Almirall, Riquer, Mestres y demás autors tant catalans com castellans y extrangers. Tomos de las Bibliotecas Sanpere de Valencia, Tasso, Manecí, Sopena, Lescaño, Molinas, Vida literaria, Ambos Mundos y demás que s' publican a Barcelona.
Periódichs Catalans: Jovenut, Catalunya, Cu-Cut, La Barretina, La Esquilla, La Campana, La Tomasa y demás revistas y diaris que s' publican a Espanya.

GUANOS

FABRICATS PER LA CASA MASSÓ Y FERRANDO

Superiors á 20 y 22 pessetas lo sach de 70 kilos
Especial pera vinyas á 13 pts.
Lo Propietari que vullga conseguir bonas cullitas que probi los guanos dels senyors

MASSÓ Y FERRANDO.—REUS

JOSEPH GRAU RABASCALL

METJE-CIRURGIÀ

Ex-Alumne intern pensionat per oposició del Hospital de la Santa Creu de Barcelona.

Consulta de 11 á 1 y de 6 á 8
Teléfono número 120
Arrabal alta de Jesús número 20, bis, 2on.
REUS

OBRA NOVA FLORESCENCIA

Aplech d'ensaigs literaris d'en Hortensi Güell.

2 PESSETAS

De Venda en lo kiosco de D. Pau Balart, Plaza de la Constitución y en la libreria de D. Pere Tost, Arrabal baixa de Jesús.

COSAS D' EN SILVELA

Qu' en Silvela té cosas, ja fa temps qu' ho sabem per desgracia; no cosas d' aquellas que, segons ha dit algú, tenen los homes de verdader mérit, sino d' altres que constituheixen al President del Consell de ministros en un ser sols comparable ab si mateix.

¿Qu' hi va que ningú creu que dich aixó en só d' elogi? No. Aixó no s' pot dir més qu' ab tò de buria ó d' aspra censura, y jo, la veritat, tinc per mes justa, molt més justa, la darrera que la primera de las dos aplicacions.

Y 'm refermo en aquesta opinió,—qu' es la que tinc del petit Maquiavelo des que 'l veig d' aprop—la resposta qu' ha dat al telegrama recent d' en Paraiso, si s' pot batejar ab nom de resposta l' estiribot que li endressa sense encomanarse a Déu ni al diable.

Al cap y a la fi la Cambra de Comers de Saragossa, tinga 'ls fins legals que s' vulga, es una Cambra composta de ciutadans espanyols, y 'l fet d' esser institució mercantil no priva als seus membres del caracter y dels sentiments propis de la naturalesa humana.

¿Quin espanyol, quin home de bé, parlant en general, gosará negar que l' acte de la susdita Cambra es perfectament legal? Lo caranderó del Catalanisme, com a advocat, no deu ignorar que res té que veure aixó ab lo que diu ell de que aquestas materias son notoriament extranyas a lo que senyalan las lleys vigents com tasques propias de las Cambras de Comers.

Ben arreglat estariam que tal ó qual organisme espanyol no pogués legalment merxer l' atenció del govern en assumptos com lo qui ha promogut l' humanitaria intervenció d' aquella Cambra, y que serament hi haguesin excusas acceptables pera que 'l govern no prengués en compte intencions que 'l document silvelí mateix califica de sanas y patrióticas.

Y ¿qu' es aixó de parlar al capdell del esmentat document de *gratuit personal*? ¿Potser se pensa aquest senyor que hi ha algún espanyol capás de dirigir-se a sa *persona* pera semblants cosas fent abstracció del càrrech qu' avuy desempenya? Si aixís fos, faria obra de caritat l' anich que li tragués del cervell semblant caboria.

Lo polítich qu' a la cara del país, en plé Parlament ha dit lo qu' ell diguè del mauser, tindria d' amagar-se set canas sota terra tan bon punt se sentís al carrer l' espatech d' un fusell. ¿O s' pensa tal volta que 'l poble oblidat facilmente certas cosas que 'l fereixen en lo viu del viu?

Solament l' home que cometé d' atrocitat de cantar al Congrés las excelencias de la repressió brutal es capás d' assegurar que no pot respondre oficialment als qui voldrien despullar en lo possible certs actes l' algún aspecte de barbaria.

Peró com qu' aixó ningú s' ven ab cor de pendreho en serio, y menys encara tractantse de qui s' tracta, ha volgut la prempsa explicar-se 'l per qué de los originals y ja famosas paraulas del repetit document.

Crehen alguns qu' ab ellas se proposa l' actual soci d' en Maure dar una lliçó a 'n en Paraiso; y penso jo també qu' aixó pot haver entrat un rích en l' anim del qui escrigué aquells mots.

Mas se comprén qu' aquesta explicació no basta. Busquemne una altra; y veus aquí la qu' ofereix personas que tenen motiu de co-neixer ai ex-meritori de *El Tiempo*.

Encara qu' avuy per avuy sia soci del ma-llorquí successor d' en Gamszo, tot sabem que obertament no s' atreviria a rectificar la més petita de las id-ias per aquest exposadas. ¿Serian los tals mots una mena de medi indirecte de fer entendre qu' ell no está d' acord, en aquest punt, ab lo ministre de la Governació? Enemich de fer afirmacions sens prova ple-

na, no faré aquesta; però tampoch amagaré que consideraria 'l procediment com molt propi del home a qui s' atribueix, y que tans cops ha demostrat sa preferència pels métodos qu' enclou la coneguda frase de "tirar la pedra y amagar la mà..."

Lo que si 'm sembla pòguer assegurar es que si 's fa l' il·lusió d' influir d' aytal modo en que son aliat d' ahir deixi 'l ministeri, s' ha equivocat de mitj a mitj, y no trigarà gayre a conyence 's de l' erro per propia experiència.

Escrits com lo quin motiva aquestas rallas se converteixen sens dificultat en arma que 'ls adversaris emplean un dia ó altre contra l' autor. Los conceptes continguts en la resposta (?) d' en Silvela 's prestan a moltes interpretacions y cap de bona; molt serà que 'n la lligislatura próxima, ho hagi d' acudir l' ex-company d' en Polavieja a novas habilitats pera defensar la d' are. Y molt serà també que no surti de la lluyta ab la fama, ben merecudada per cert, de que més valdria pel pays y per ell que no tingués aquixas cosas... ni altrás qu' avuy calla.

Fins suposant que la feta del President enclougi una censura pel ministre de Governació, gens enalteix la figura d' aquell lo demostrar al poble que no 's regoneix lo valor ni 'l prestigi necessari pera sosteuir-la en lo Consell, qu' es ahont faria l' únich efecte que al poble interessa.

Fins suposant qu' hagi volgut donar a n' en Paraiso la illissó de que parlavam, tampoch te defensa, perque darrera d' en Paraiso, y per ell representada, hi ha tota la Cambra de Comers de Saragossa, que ben segur significa un xich més qu' un sol home, per molt que l' heigi favoregut la sort ó Deu sab què.

Y fins suposant, en darrer terme, que res s' hagi proposat al escriure sino sortir del pas hauria de dirli algú que pitjor que malgastar paper es darse 'l gust de fer combinacions d' enigmes desde un lloch ahont lo tindre cosas no es disculpa pera fer disbarats; y qu' es perillósissim entretenerse jugant ab paraulas cuan está fresch lo recort de las llágrimas causadas... per lo que sab molt bé 'l jugador de Retórica.

Las Cosas del Oncle, per exemple, 'ns han fet riure més d' un cop al teatre però las d' en Silvela, que fan riure alguna qu' altra volta, gayrebé sempre fan posar la cara seria, y ab intenció ó sense intenció del autor, portan cia. Tart ó d' hora n' deixará de portarne la bondad d' aquest dia.

Madrid, 9 Abril 1903.

RECTIFICACIÓ DEL CENS

Haventse de procedir lo dia 20 del corrent a la rectificació de las llistas electorals, la «Lliga Catalanista» d' aquesta ciutat prega a tots los ciutadans que tinguin més de 25 anys y 'n portin dos de residencia en aquesta ciutat que passin per son lloch social, Amargura 1, de dotze de matí a una de la tarde, de set a vuyt del vespre y de nou a onze de la nit ahont se 'ls facilitarà la seva inclusió a las llistas y se 'ls enterará del Colegi ahont haigin de votar del número que ocupan en la llista de votants y de quantas noticias més los convinguin sobre eleccions.

Calendari catalá

Sant d' avuy.—S. Hermenegildo. Sant de demà.—Pere González. Surt lo SOL a las 5 h y 15 m. y s' pon a las 6 h, 29 m.; surt la LLUNA a las 8 h, 22 m. y s' pon a las 6 h, 16 m. MERCATS. Dilluns de cada setmana, Reus.—Dimecres, Valls.—Dijous, Vendrell y Espuga de Francolí.

Francolí.—Divendres, Cornudella, Montblanch y Tarragona.—Dissapte, Valls, Vendrell y Espuga de Francolí.

DEL EXTRANJER

Paris 10.

Vagas

Amsterdam.—En lo meeting celebrat al Palau de la Industria per totas las asociaciones obreras federadas, foren desaprovats los acorts del comité de Defensa y es decidí seguir la vaga, prescindint del apoyo del comité.

La vaga, donchs, segueix en lo mateix estat.

S' han declarat en vaga los obrers diamantistas.

Complot

Londres.—Un despatx que publica lo Times dona compte d' haberse descobert a Belgrado un complot contra la vida del Rey Alexandre, de Sérvia.

Lo diumenge se feren moltes detencions.

Del Marroch

Segons las noticias de Tànger la insurrecció va estenentse.

La kábila de Beniarios s' ha apoderat d' Argila, petita ciutat situada a 30 millas de Tànger.

Situació critica

Santo Domingo.—Los quefes dels erubers "Vineta", alemany y "Giovani-Basan", italiá han dispostat desembarcar forsas pera protegir a sos respectius consulats.

La situació de la capital es critica.

Yankis y filipins

Nova York.—De Manila diuen que los nort-americanos s' han apoderat de Bacolor (Mindanao).

Los moros han tingut 100 morts y molts ferits.

Los americans han tingut 31 ferits.

CRONICA

Sessió del Ajuntament

L' extracte de la darrera sessió del Excelentíssim Ajuntament, celebrada divendres, es com segueix:

Presidí l' Alcalde don Enrich Oliva y hi assistiren los regidors senyors Serra, Huguet, Sabater, Briansó, Fábregas, Vergés, Alimbau, Pamies, Sedó, Más, Bonet, Pallejá, Mayner, Navàs, Artés, Borrell, Rovira y Roca.

S' aprobá l' acta de la anterior, donantse comte d' haver sigut aprobat per la Superioritat, l' expedient d' adopció de medis pera fer efectiu lo cupo de Consums.

Foren aprovats los dictamens de Foment, emesos a las sollicituts d' interés particular de don Bonaventura Clarasó Cavallé, don Bonaventura Sanromá Quer y altres propietaris de fincas enciavadas en las partidas Pórpuras y Mascabó, don Ramon de Dalmau, don Joseph Blanch Oliva y lo Regent de la Iglesia de San Pere.

Y ab l' aprobació de diferents comptes de particulars, quedá acabat lo despaig ordinari.

La presidència doná comte d' haverse acordat, en la reunió de concejals que assistí a la funció relligiosa de Sant Pere, concedir l' estandart de la professó de la Comunió general, al Director del Banc d' Espanya, don Anselm Esplá; y demaná autorisació pera costejat lo gasto que 's fassi, segons costum de tots los anys.

Aixó motivá una accidentada discussió que acabá votantse 'l gasto y sent aprobat per 14 vots contra cinch.

Tot seguit, s' iniciá altra discussió, no menos acalorada que l' anterior, en la que s' acordá obrir una informació pera comprobar si s' observaren las formalitats de la ley en lo referent a la construcció del nou pont anomenat de Calderons.

Y després d' altres assumtos d' escás interés s' aixecá la sessió.

Extraordinariament animadas se vejeren ahir nit las societats recreativas "El Alba," "La Palma," y "El Brinco," en quinas se hi celebrá bells que resultaren del tot lluits.

Molts foren los vehins d' aquesta ciutat que ja ahir marxaren al camp a celebrar la diada.

Las Autoritats municipals han pres las midas convenientes pera avuy que la major part de vehins s' ausentan de la ciutat, evitatar que 's repeteixin la série de robos que en dias axís se cometen desde algun temps a n' aquesta part.

S' ha publicat lo "Projecte d' Estatuts de la Cambra Gremial de Barcelona."

Suscrita per los presidents de las societats Económica d' Amichs del Pais, Foment del Treball Nacional, Cambra Oficial de Comers, Ateneu Barcelonés, Institut Agricol Catalá de Sant Isidro, Lliga de Defensa Industrial y Comercial y Circol de l' Unió Mercantil de Barcelona, s' ha presentat al ministre de Gracia y Justicia una notable y extensa exposició ab motiu del Real Decret sobre Reforma del Notariat, que tant combatut ha sigut per totas las entitats de representació de Catalunya.

Es casi segur que, fins passat l' istiu, no s' efectuarán las oposicions a las cátedras de Matemáticas vacants en los Instituts, donchs sent molts los opositors que hi pendrán part, s' haurán de suspendre a causa dels examens en cas de comensarlas abans.

Ab lo nom de "La Renaixensa," s' ha constituit a Valls una nova orquesta, formantne part los aplaudits solistas de fiscorn y clarinet, respectivament, don Eduart Queralt y don Francisco Ferrer.

Un dels aconteixements mes notables d' aquets temps, es l' invent del "Procediment Indio" del apotecari Pascual, exquisit producte que toona 'ls cabells blancs del color que s' han tingut a la juventut, sens que perjudiqui en lo mes minim la salud, ni taqui la pell ni la roba, reproduceix lo cabell, priva sa caiguda y fa desapareixer completament la caspa.

Se ven en lo Carrer de la Font; número 13 y a las principals Perfumerias y Perruquerias.

Diposit general: J. Uriach y C. BARCELONA

D. MANEL DE PENARRUBIA

Procurador dels Tribunals. Ha traslladat son despatx a la cambra de Sant Joan, número 30-3er. TARRAGONA

ANUNCIS PARTICULARS

CLINICA DE MASSATJE

P. DURAN, METJE-CIRUJIA. Carrer Osset núm. 1, pis primer, cantonada al dela Presó.—Reus.

Ab lo massatje manual y vibratori s' obtenen rápidas y sorprendents curacions en las enfermetats següents:

Articulars.—Esguiazas, Torceduras, Lumbago (lumbat), Luxacions, Fracturas Artritis traumáticas, etc.

Nerviosas.—Insomni, Histerisme, Jaqueca (migranya), Gastralgia, Euteralgia, Sciatica, Corea (ball de San Vito), Ataxia locomotrin, Tremolor en las mans dels escribes, etc.

Generals.—Anemias, Clorosis, Asma esencial, Palpitacions, Dispepsias, Astringencies de ventre y Cálculs renals y hepáticos, etc.

TEATRO CIRCO

La Junta de Govern de la societat "El Circulo," admitirá proposicions pera l' arrendament del Teatro Circo de sa propietat durant la tempora d' istiu que comensará lo quinze del vinent Maig y acabarà al 31 d' Octubre del corrent any. No 's fica classe determinada d' espectacles.

Los que vulguin presentarlas tindrán de ferho abans del trenta del corrent mes d' Abril en la Secretaria de la Societat.

La Junta se reserva la facultat d' acceptar la proposició que estimi mes convenient ó rebutjarlas totas.

Reus 8 d' Abril 1903.—Lo Secretari, Joan Odena.

SEVEN

Se cedirá a un preu módich una magnífica casa de camp y aprop de 4 jornals de terra, a mitj hora d' aquesta ciutat. Esta plantada de garrofers, olivers y abundant en arbres fruiters, posseix pou ab aygua abundant y cinya y sis horas d' aygua setmanals d' una abundant mina.

Los ayellaners y demés arbres fruiters son plantats de 6, 7 y 8 anys enrere.

Pera informes en aquesta Redacció.

AVIS IMPORTANT

Donya Maria Gayaldá Caparó, profesora en parts, aprobada per la Real Academia de cirujia y medicina de Barcelona, ofereix sos serveys a cuantas personas desitjin probar sa inteligencia.

A mes de tindre una gran práctica y notabilitat en parts, s' ha distingit durant molts anys en enfermetats de la higiene de las donas; ciencia adquirida en companyia de diferents especialistas de Barcelona.

Consulta tots los dias de 1 a 3 tarde. Arrabal Robuster, 10, 1er. Reus

B. SANTOS Y VALL

Ofereix sa cooperació activa y formal als catalans, no residents a Madrid, qu' hi tingan ó vulgan establirhi negoci.

Alcalá, 110, 2n. dta.—MADRID.

LLET PURA DE VACA

VACAS SUISSAS

HORT DE PAU ABELLO

Se ven en lo carrer del Roser, 4.

APRENENT

Se 'n necessita un en aquesta impremta.

TELEGRAMAS

Madrid 12.

Disgustos

Lo senyor Silvela está disgustadíssim de la conducta de sos companys de Ministeri. Aquestos no estan mes satisfets qu' ell de las imposicions d' en Manra.

Aixó fa que 'ls conservadors se trobin avuy dividits en los grupos, mauristas y Silvelistas.

Fins han arribat a punt de pegarse al despedir al senyor Silvela quan ahir sortí cap als districtes hont presenta la seva candidatura.

Mes disgustos. Los marins tornan a mostrarse irats contra 'l ministre del Ram, ab motiu del trasllat a Valencia del general Lazaga.

Firma del Rey. Lo ministre d' Agricultura posá a la firma del Rey los decrets següents:

Dictant reglas pera la conservació y reparació de carreters provincials.

Aprobant ab caracter provisional, hasta qu' informe lo Consell d' Estat, lo Reglament pera 'l règimen de mineria.

IMP. CARRERAS Y VILA.